گذر

۲ خودروساز بزرگ جهان ادغام شدند

● تا پایان ماه ژانویه کار ادغام فیات کرایسلر در پژو انجام خواهد شد. به گزارش ایسنا به نقل از شینهوا شرکت خودروسازی ایتالیایی فیات با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد تا پایان ماه ژانویه سال آینده کار ادغام این شرکت با پژو نهایی خواهد شد. مایک مانلی، مدیرعامل فیات، با تأیید این خبر گفته است با مدیران آمریکایی فیات کرایسلر در تماس است تا این پروسه نهایی شود. خودروسازی چینی دانگ‌فنگ که پیش‌تر در سال ۲۰۱۴ اقدام به خرید بخشی از سهام شرکت پژو کرده بود، حدود ۴.۵ درصد سهام این غول خودرویی جدید را در اختیار خواهد داشت. برند جدید محصولات خود را تحت نام استلانتیس به بازار عرضه خواهد کرد که نامی یونانی و برگرفته از واژه استلو به معنای ستاره خواهد بود.پژو از دهه ۱۹۹۰ بازار خودروی آمریکا را ترک کرد؛ اما انتظار می‌رود پس از ادغام با فیات کرایسلر، بازگشت آن به بازار خودروی آمریکا رقم بخورد. پیش‌تر قرار بود ادغام این دو خودروساز بزرگ جهانی تا پایان سال جاری انجام شود که شیوع کرونا انجام این کار را به تعویق انداخت.

در بیانیه مشترک شرکت‌های پژو-سیتروئن و فیات-کرایسلر آمده است: برند جدید خودرویی دارای انگیزه‌های نیرومند و یک فرهنگ سازمانی قدرتمند خواهد بود. ما در کنار هم جمع شده‌ایم تا به یک رهبر جدید جهانی بازار خودرو تبدیل شویم که به همه نیازهای مشتریان با سلایق مختلف پاسخ دهد.

علاوه بر محصولاتی که تحت برند استلانتیس به بازار عرضه خواهد شد، زیرمجموعه‌های این برند نظیر آلفا رومیو، کرایسلر، جیپ و پژو محصولات اختصاصی خود را با نام خود به بازار عرضه خواهند کرد. چین یکی از اصلی‌ترین بازارهای هدف این برند در کنار کشورهای اروپایی خواهد بود.

در ماه سپتامبر، پژو و فیات اعلام کرده بودند که ارزش این برند جدید حدود ۳۸ میلیارد دلار خواهد بود. پس از اتمام کامل این ادغام، استلانتیس به چهارمین خودروساز بزرگ در جهان تبدیل خواهد شد.

ابتکار جدید دولت روحانی

● دولت ابتدا با دورزدن بند «و» تبصره ۲ قانون بودجه ۹۹، اقدام دلخواه خود در راستای متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان و مستمری‌بگیران را انجام داد و حالا با ارسال لایحه‌ای دوفوریتی که عطف به ماسبق هم می‌شود، به دنبال تبدیل این تخلف خود به قانون است. به گزارش فارس، یکی از محورهای ثابت انتقاد حسن روحانی، رئیس‌جمهور، از عملکرد مجلس یازدهم، کم‌توجهی قوه مقننه به لوایح دولت است. به‌عنوان مثال، روحانی در نشست خبری هفته گذشته درباره این موضوع گفت: «مجلس متأسفانه به طرح‌های خودش اهمیت می‌دهد و به لوایح دولت اهمیت نمی‌دهد که این به نفع ما و کشور نیست». در این گزارش، یکی از لوایح دوفوریتی دولت را بررسی می‌کنیم که به‌تازگی به مجلس شورای اسلامی ارسال شده و هنوز در دستور کار مجلس قرار نگرفته است. لایحه یادشده، لایحه اصلاح بند «و» تبصره ۲ ماده‌واحده قانون بودجه ۹۹ است که در جلسه هیئت دولت در تاریخ ۱۹ آذر به صورت دوفوریتی به تصویب رسید و رئیس‌جمهور با ارسال نامه‌ای به رئیس مجلس در تاریخ ۲۵ آذر، این لایحه را به مجلس ارسال کرد.

در اواسط امسال، شاهد افزایش حقوق بازنشستگان و متناسب‌سازی آن از سوی دولت بودیم؛ به‌گونه‌ای‌که براساس اظهارات محمد شریعتمداری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، حقوق بازنشستگان کشوری به صورت متوسط ۷۷ درصد افزایش یافت. این اقدام دولت با استقبال برخی نمایندگان مجلس مثل حمیدرضا حاجی‌بابایی، رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس، هم مواجه شد؛ زیرا گام بزرگی در راستای اجرای بندهای «الف» و «ب» ماده ۱۲ قانون برنامه ششم توسعه که در دولت روحانی بر روی زمین مانده بود، محسوب می‌شد. مهم‌ترین دلیل دولت برای متناسب‌سازی نکردن حقوق بازنشستگان در سال‌های اخیر، بار مالی سنگین آن بود. باوجوداین نحوه تأمین منابع مالی لازم برای افزایش چشمگیر حقوق بازنشستگان آن‌هم در شرایطی که کشورمان با کسری بودجه فراوانی مواجه است، با انتقادات برخی مراکز پژوهشی مانند مرکز پژوهش‌های مجلس و کارشناسان مواجه شد.

دولت این اقدام را با استناد به ظرفیت بند «و» تبصره ۲ قانون بودجه ۹۹ انجام داد. براساس این بند از قانون بودجه، دولت مکلف شده بود حداکثر ۵۰ هزار میلیارد تومان از بدهی خود به سازمان‌های تأمین اجتماعی و تأمین اجتماعی نیروهای مسلح را با روش‌های مختلف ازجمله واگذاری سهام شرکت‌ها تسویه کند و این سازمان‌ها هم مکلف شده بودند ۳۰ درصد از منابع ناشی از این بند را در راستای متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان و مستمری‌بگیران در سال ۱۳۹۹ استفاده کنند.

کمیسیون انرژی مجلس با انتشار اوراق سلف نفتی برای سال بعد مخالفت کرد

احتمال حذف طرح فروش نفت به مردم

شرق: خبر خوش به مردم ایران که در مردادماه براساس توییت مشاور رئیس‌جمهور قرار بود در یک هفته اعلام شود؛ بدون اعلام رسمی بعد از ماه‌ها از لابه‌لای صحبت‌های مسئولان کشف شد: طرح فروش نفت به ملت. این طرح که چندین ماه چیدن سازوکارهای آن طول کشید؛ بالاخره در بودجه سال ۱۴۰۰ آورده شد و به گفته رئیس سازمان برنامه بنا شد هر مقدار از عدم تحقق فروش نفت تا سقف ۲.۳ میلیون بشکه از طریق انتشار اوراق سلف نفتی جبران شود؛ اما حالا با مخالفت نمایندگان کمیسیون انرژی، این طرح خوش‌بینانه دولت ممکن است از صفحات قانون بودجه کشور حذف شود.روز گذشته سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس خبر داد که این کمیسیون با فروش اوراق سلف نفتی که میزان درآمدزایی آن ۷۰ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده بود، مخالف است. اگرچه نظر کمیسیون انرژی باید به کمیسیون تلفیق و سپس صحن علنی برود؛ اما به نظر می‌رسد بودجه ۱۴۰۰ در جریان چکش‌کاری‌ها در مجلس، یکی پس از دیگری منابع درآمدی خود را از دست می‌دهد. هادی حق‌شناس، کارشناس اقتصادی می‌گوید که مجلس در جریان این حذف‌ها باید بداند که ردیف‌های هزینه‌ای هم متناسب با حذف درآمدها باید تعدیل شود. محمدرضا عبداللهی، دیگر کارشناس اقتصادی نیز بر این باور است که مجلس با فروش اوراق سلف نفتی مخالف است ولی این اوراق را با اوراق اسلامی می‌توان جایگزین کرد. البته او تأکید می‌کند که حتما باید به فکر درآمدهای پایدار برای بودجه بود.بودجه ۱۴۰۰ که با خوش‌بینی محض نوشته شده است، به نظر می‌رسد در جریان چکش‌کاری‌های مجلس به بودجه دیگری تبدیل شود. بعد از نامه‌نگاری رئیس‌جمهور برای برداشت از منابع صندوق توسعه ملی و محدودشدن این برداشت‌ها، سقف فروش نفت در بودجه باید به یک میلیون بشکه برسد که قطعا بر منابع درآمدی بودجه اثر بسیار شدیدی خواهد داشت. دیروز هم مالک شریعتی، سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی، از مخالفت نمایندگان کمیسیون متبوعش با انتشار اوراق سلف نفتی توسط دولت در سال ۱۴۰۰ خبر می‌دهد.به گزارش تسنیم او می‌گوید: قرار بود دولت اجازه داشته باشد نسبت به فروش نفت با اولویت پیش‌فروش داخلی یا انتشار اوراق مالی اقدام کند، اما ازآنجاکه کف این درآمد ۷۰ هزار میلیارد تومان مشخص شده است و با توجه به تعیین سقف یک‌میلیون بشکه برای فروش نفت، این عدد عملا بسیار بیشتر می‌شد، به‌همین‌دلیل در جلسه امروز کمیسیون با حذف جزء «۲» بند «ب» تبصره یک لایحه بودجه ۱۴۰۰ موافقت شد؛ بنابراین در صورت تصویب مصوبه کمیسیون انرژی در کمیسیون تلفیق و صحن علنی، پیش‌فروش ۷۰ هزار میلیارد تومان اوراق سلف نفتی محقق نخواهد شد، البته پیشنهاد جایگزینی برای فروش قطعی آن نیز مطرح شد و به تصویب رسید که براساس این پیشنهاد فروش قطعی تا سقف ۹۰۰ هزار میلیارد ریال پیش‌بینی شده است.

منتظر اقدام مجلس در حذف منابع هزینه‌ای

با حذف امکان پیش‌فروش اوراق سلف نفتی، ۷۰ هزار میلیارد تومان دیگر از منابع درآمدی بودجه کم می‌شود. آیا می‌توان این رقم را از مسیرهای دیگر تأمین کرد؟ هادی حق‌شناس، کارشناس اقتصادی، دراین‌باره به «شرق» می‌گوید: هنوز روزهای اول بررسی بودجه است و تا پایان هفته بخش منابع بودجه بررسی می‌شود. گاهی چیزی ابتدای جلسه مصوب می‌شود و بعد آخر جلسه به کمیسیون برمی‌گردد. آنچه در کمیسیون انرژی تصویب شده باید به کمیسیون تلفیق برود و بعد در صحن علنی بررسی شود. این مصوبات روال عادی مجلس است و هنوز تا قطعی‌شدن فاصله دارد.او اضافه می‌کند: البته مجلس باید بداند که حذف منابع درآمدی بودجه، قطعا آن را دچار اشکال می‌کند. چه از سهم صندوق ذخیره ارزی استفاده نشود و چه بحث عدم فروش اوراق سلف مطرح شود یا هر مصوبه دیگری که منجر به حذف منابع درآمدی شود، می‌تواند بودجه را دچار مشکل کند و با حذف منابع درآمدی،

مجلس مجبور است مصارف را کم کند.حق‌شناس اضافه می‌کند: اما نکته این است که کدام مصارف می‌تواند کم شود. کم‌کردن منابع کار سختی نیست، ولی باید به سمت کاهش مصارف رفت. باید دید که دولت می‌تواند کدام مصارف را کم کند.به گفته او اصلی‌ترین مصارف یا در فصل رفاه است یا در فصل بودجه کارکنان دولت که هزینه‌های جاری کارکنان دولت از آن مسیر پرداخت می‌شود.این کارشناس اقتصادی می‌گوید: بحث عمرانی در لایحه بودجه سال ۱۴۰۰، حدود ۱۰۴ هزار میلیارد تومان بیشتر نیست. باید صبر کرد و دید وقتی سمت منابع دچار مشکل است، مجلس در سمت مصارف چه خواهد کرد. مضاف بر اینکه خود مجلس علاقه‌مند است که هم کارکنان دولت حقوقشان ترمیم شود و هم یارانه‌ها بهبود پیدا کند. باید صبر کنیم ببینیم در سمت مصارف چه اتفاقی می‌افتد.او اضافه می‌کند: وقتی مجلس سمت منابع را کم می‌کند، باید بودجه متوازن باشد و تراز داشته باشد؛ بنابراین باید متناسب با حذف درآمد، یکی از اقلام هزینه هم حذف شود؛ ازاین‌رو باید تأمل کرد و دید که اواخر هفته چه اتفاقی در فصل مصارف می‌افتد. این هفته بیشتر بحث منابع است.

معافیت‌های مالیاتی منبع درآمدزایی

به اعتقاد برخی از کارشناسان ۵۰ درصد منابع مالیاتی کشور خاموش است و به‌دلیل معافیت‌های مالیاتی برخی نهادها درآمدهای مالیاتی کشور متناسب نیست. حق‌شناس دراین‌باره عنوان می‌کند: درحال‌حاضر شرکت‌های تحت پوشش ستاد اجرایی و بنیاد مستضعفان مالیات می‌دهند. سنوات گذشته این‌گونه نبود اما حالا آنها مالیات می‌دهند.او اضافه می‌کند: ظرفیت خاموش ما فرارهای مالیاتی و معافیت‌های مالیاتی است. دو مثال درباره معافیت‌های مالیاتی می‌آورم؛ گفته می‌شود هرکس در طول سال کمتر از ۵۰ میلیون تومان درآمد دارد؛ معاف از مالیات است. اگر این معافیت حذف شود، طبیعی است که منبع درآمد به حساب می‌آید.او ادامه می‌دهد: بخش کشاورزی معاف از مالیات است. بخش کشاورزی شامل کشاورزان خرده‌پاست اما کشاورزانی داریم که درآمدهای قابل توجه دارند.این کارشناس اقتصادی می‌گوید: منظور از این مثال‌ها حذف این معافیت‌های مالیاتی نیست و صرفا برای مثال این دو نمونه را ذکر کردم.او تأکید می‌کند: درباره لایحه بودجه ۱۴۰۰ باید منتظر اتفاقات بعدی بود. نمایندگان مجلس باید بدانند که هر ردیفی در منابع بودجه حذف می‌شود، متناظر آن در مصارف هم باید حذف بشود اما در بخش مصارف امکان حذف زیادی وجود ندارد.

می‌توان اوراق نفتی را به اوراق اسلامی تبدیل کرد

محمدرضا عبداللهی، پژوهشگر اقتصادی نیز در گفت‌وگو با «شرق» درباره حذف امکان فروش اوراق سلف نفتی می‌گوید: مجلس با فروش اوراق مخالف نیست. رقمی که امسال در بودجه برای اوراق اسلامی و سلف نفتی در نظر گرفته شده، ۱۲۰ هزار میلیارد تومان است که ۷۰ هزار میلیارد تومان اوراق سلف نفتی است و بقیه اوراق صکوک و اسلامی است.او بیان می‌کند: مسئله این است که دولت درخواست داده است که اوراق به‌صورت سلف نفتی مصوب شود که این دغدغه نمایندگان است. توجه به نرخ سود بالای اوراق سلف نفتی و نااطمینانی در زمینه فروش نفت به‌دلیل آنکه هنوز مسئله تحریم‌ها به قوت خود باقی است، به نظر می‌آید ریسک بزرگی باشد؛ به‌همین‌دلیل کمیسیون انرژی تصمیم درستی گرفته است.عبداللهی می‌گوید: برای جبران کسری حاصل از حذف اوراق سلف نفتی می‌توان به اندازه آن اوراق خزانه اسلامی منتشر کرد.او در واکنش به این نکته که به دلیل سود پایین اوراق خزانه اسلامی کسی مایل به خرید این اوراق نیست، یادآور می‌شود: وقتی با کسری بودجه ساختاری بلندمدت روبه‌رو هستید، باید به سمت دو مسئله بروید؛ اول اینکه هزینه‌ها را به‌صورت ثابت و واقعی ثبت کنید و تا حد امکان صرفه‌جویی در هزینه کنید و دوم اینکه باید به سمت افزایش درآمدهای پایدار مثل مالیات و... حرکت کنید.این پژوهشگر اقتصادی می‌گوید: استقراض، راه تأمین مالی بلندمدت برای دولت نیست. این شیوه برای مقاطعی به کار می‌رود که دولت با مشکل تأمین منابع روبه‌رو است و برای کوتاه‌مدت سیاست انبساطی در پیش می‌گیرد و اوراق منتشر می‌کند. البته این رویه اثرات خود را دارد.او اضافه می‌کند: چون در درازمدت برای فروش این اوراق باید نرخ سود را بالا ببریم، به این ترتیب سرمایه‌گذاری خصوصی را از بازار خارج می‌کنیم، زیرا دولت می‌خواهد استقراض کند و اوراق خود را با نرخ سود بالاتر بفروشد.

جلوگیری از سیاست‌های پوپولیستی

به گفته عبداللهی امکان شناسایی منابع مالی پایدار وجود دارد، اما صرفا دولت به استقراض بسنده می‌کند.او صحبت‌های خود را با ذکر مثال‌هایی ادامه می‌دهد: درآمدهای مالیاتی از محل مالیات بر عایدی سرمایه و مالیات بر مجموعه درآمد مالیات‌هایی است که دولت می‌تواند به سمت آن برود و از این محل‌ها یک بخشی از کسری خود را جبران کند یا حتی بخواهد یک درصد مالیات بر ارزش‌افزوده را اضافه کند.او اضافه می‌کند: می‌دانیم که در این سال‌ها با وجود اینکه واردات با ارز نیمایی است و ورود کالا با ارز چهارهزارو ۲۰۰ تومانی کم شده، اما دولت همچنان حقوق ورودی کالا را با ارز چهارهزارو ۲۰۰ تومانی اخذ می‌کند. مالیات بر واردات در بودجه ۱۴۰۰، نزدیک ۱۴ هزار میلیارد تومان تعیین شده است اما برآوردها نشان می‌دهد با تغییر نرخ ارز این رقم تا سقف ۸۰ هزار میلیارد تومان هم قابل افزایش است. او می‌گوید: در اقتصاد هر سیاستی هزینه‌های خاص خود را دارد. وقتی شما می‌خواهید اوراق منتشر کنید و استقراض کنید یا از منابع بانک مرکزی تأمین مالی کنید، باید تبعات تورمی و فشار بر جامعه را لحاظ کنید و اگر می‌خواهید مالیات بگیرید -که کار درست این است- حتما باید در نظر بگیرید افزایش مالیات تبعاتی دارد.این پژوهشگر اقتصادی بیان می‌کند: در بخش درآمدها می‌توان به سمت درآمد پایدار رفت. در سمت هزینه‌ها باید دولت به سمت کارآمدکردن و افزایش کارایی در هزینه‌ها برود. هم افزایش بهره‌وری در دستگاه‌های اجرایی و هم جلوگیری از سیاست‌هایی که بودجه دولت را تباه می‌کنند، می‌تواند نتیجه مناسبی ایجاد کند.او تخصیص ارز چهارهزارو ۲۰۰ تومانی را اقدام اشتباهی می‌داند که دولت از سال ۹۷ آغاز کرده و همچنان قصد دارد آن را ادامه دهد. عبداللهی می‌گوید: در سال ۹۹ حدود ۱۰ میلیارد دلار ارز چهارهزارو ۲۰۰ تومانی تخصیص داده می‌شود. اگر متوسط قیمت دلار را ۲۵ هزار تومان در نظر بگیریم، تقریبا ۲۰۰ هزار میلیارد تومان اتلاف منبع از این محل وجود دارد. اگر فقط و فقط به سمت کارآمدکردن سیاست اقتصادی برویم نه نیازی وجود دارد به اینکه دولت در بودجه نفت را ۲.۳ میلیون بشکه در نظر بگیرد و نه نیاز به استقراض قابل توجه برای پوشش مخارج وجود خواهد داشت.

او تأکید می‌کند: مطمئنا حل مشکل کسری بودجه راه‌حل دارد، ولی به شرط آنکه برای آن اراده‌ای وجود داشته باشد و درگیر سیاست‌های پوپولیستی دولت‌های مختلف نشود.

چگونه «مناطق آزاد خلیج فارس» ابزار دیپلماسی خاورمیانه شدند

رابرت موگیلنیکی* . ترجمه و تلخیص: هانی صباغان

هدف از ایجاد مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، گردهم‌آیی اقتصادی کشورها بدون رخ‌نمایی معادلات و قوانین داخلی آنان است، زیرا این مناطق بیشتر برای تسهیل تجارت بین‌المللی و با قوانین بین‌المللی ایجاد شده است. اما آیا این مناطق این کار را انجام می‌دهند؟ در جغرافیای سیاسی و اقتصادی دنیا، مناطق آزاد و انواع دیگر مناطق ویژه اقتصادی که برای تسهیل تجارت جهانی و سرمایه‌گذاری مورد استفاده قرار می‌گیرند، معمولا بسیار رادارپایین پرواز می‌کنند. با این حال، این نهادهای تجاری که قوانین تجارت در آنها در مقایسه با قلمروی ملی، وضعیت سهل‌تری دارد (یا باید داشته باشد)، به سرعت در حال تبدیل‌شدن به مهره‌های استراتژیک نوظهور در سراسر خاورمیانه هستند. یعنی فراتر از فعالیت به عنوان ماشین بدون توقف تجارت، اکنون مناطق آزاد به نوبه خود پرچمدار صف‌بندی‌های ژئوپلیتیک و اقتصادی جدید شده‌اند.این مسئله به ویژه در مورد روابط رژیم صهیونیستی و امارات متحده عربی صادق است. پس از اعلام توافق‌نامه عادی‌سازی روابط در ماه آگوست، بنیامین نتانیاهو، با تأکید بر اینکه اسرائیل از مناطق آزاد امارات متحده عربی واردات ویژه خواهد داشت، گفت که ما می‌دانیم سود خوبی خواهیم کرد و روابط گسترده‌تری در راه است. شاید از نظر برخی رژیم اشغالگر قدس برگ جدیدی را با امارات متحده عربی رو کرده اما روابط این رژیم با مناطق آزاد چیز جدیدی نیست. رژیم اشغالگر قدس مدت‌هاست که با مناطق صنعتی در مصر و اردن (Qualifying Industrial Zones) در حال همکاری است و نهادهای مرتبط با مناطق آزاد به شرکت‌های مصری و اردنی اجازه صادرات بدون مالیات به ایالات متحده را می‌دهند، مشروط بر اینکه محصولات صادرشده حاوی مواد اولیه یا قطعات واردشده از اسرائیل باشند.از طرفی دوبی هم که به عنوان هاب دوفاکتوی مناطق آزاد خلیج فارس شناخته می‌شود، از نهادهای تجاری برجسته خود برای تقویت روابط با همتایان اسرائیلی استفاده می‌کند. در ماه سپتامبر، DPWorld، شرکت چندملیتی لجستیکی مستقر در دوبی (و سایر نهادهای مرتبط با دولت) توافق‌نامه‌های متعددی را با گروه DoverTower، سهامدار بندر کشتی‌سازی رژیم اشغالگر قدس در حیفا و شریک بندر Eilat امضا کردند. DP World قصد دارد فرصت‌های توسعه بندر و مناطق آزاد را در اسرائیل ارزیابی و همچنین مسیر حمل‌ونقل مستقیم بین Eilat و بندر جبل‌علی امارات را ایجاد کند. علاوه بر این، بورس الماس اسرائیل(Israel Diamond Exchange) و بورس الماس دوبی(Dubai Diamond Exchange) که بخشی از منطقه آزاد چندکالایی دوبی(Dubai Multi Commodities Centre free zone) متعلق به دولت است، توافق‌نامه‌ای را برای افزایش همکاری در تجارت الماس منعقد کردند. سازمان منطقه آزاد «جبل‌علی» و سازمان منطقه آزاد فرودگاه دوبی، هر دو در اواخر سپتامبر، برای حمایت از شرکت‌های اسرائیلی که قصد تأسیس مشاغل در دوبی را دارند، با فدراسیون اتاق‌های بازرگانی اسرائیل تفاهم‌نامه‌های همکاری امضا کرده‌اند.مشارکت و حضور مناطق آزاد در پیکربندی ژئوپلیتیک، محدود به کشورهای حوزه خلیج فارس نیست. در برنامه ۲۵ ساله ایران و چین برخی همکاری‌ها تعریف شده که یکی از آنها تعهد چین برای توسعه مناطق آزاد ایران در ماکو، اروند و جزیره قشم است. در سال ۲۰۱۹، یک شرکت دولتی چین که تجارت نفت می‌کند، نفت ایران را از مناطق آزاد وارد کرد تا نفت از گمرک عبور نکند و در سوابق واردات ملی ثبت نشود. هرچند دولت ترامپ با شناسایی آن همین شرکت نفت تجاری چینی را مورد تحریم اقتصادی قرار داد.مناطق آزاد و پروژه‌های عظیم آنها کانال‌های مهمی برای جریان جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به سوی خاورمیانه شده‌اند. شرکت‌های چینی میلیاردها دلار برای پروژه‌های منطقه آزاد تجاری بندر خلیفه ابوظبی و منطقه ویژه اقتصادی در الدوقم (Duqm) عمان سرمایه‌گذاری اختصاص داده‌اند. حتی سفیر روسیه در مصر پیش‌بینی کرده که یک منطقه صنعتی روس در منطقه اقتصادی کانال سوئز، هفت میلیارد دلار سرمایه‌گذاری جدید جذب خواهد کرد. موارد مشابه دیگری نیز در مناطق آزاد و ویژه خاورمیانه در جریان‌اند.

مناطق آزاد و جذابیت برای سرمایه‌گذاران خارجی

اینکه چرا مناطق آزاد در خط مقدم روابط ژئوپلیتیکی در خاورمیانه بزرگ قرار گرفته‌اند دلایل بسیاری دارد. اول اینکه این تصور وجود دارد که مناطق آزاد برای شرکت‌های خارجی ریسک ورود به بازار جدید را کاهش می‌دهند زیرا قوانین آنها بومی نیست. استراتژی جذب بازار اکثر مناطق آزاد این است که سعی دارند نشان دهند منطقه آنها به لحاظ سیاسی بی‌حاشیه و بی‌خطر است و یک خارجی در دالان بوروکراسی ملی قرار نخواهد گرفت و به هر شرکت یا تاجر خارجی خدمات یکپارچه با کمترین هزینه عرضه می‌شود.دلیل دوم این است که مناطق آزاد مجموعه وسیعی از بازیگران اقتصادی و تجار محلی، منطقه‌ای و بین‌المللی را به خود جلب می‌کنند و این تنوع بازیگران می‌تواند سپری برای امنیت و ثبات شرکت‌های خارجی باشد. از طرفی تجار مناطق آزاد خلیج فارس از مشوق‌های تجاری مثل حق مالکیت بیشتر، قانون کار سهل‌تر و معافیت از حقوق و عوارض گمرکی و... نیز بهره‌مند هستند.دلیل سوم جذابیت مناطق آزاد این است که هر یک از آنها نقاط قدرتمند اقتصادی خاورمیانه هستند به ویژه در خلیج فارس. به عنوان مثال در دوبی، سرمایه‌گذاران می‌توانند برای فعالیت بین ده‌ها منطقه آزاد انتخاب کنند که در کجا و چگونه کار کنند. حتی در منشور ۵۰ساله امارات، چشم‌انداز ایجاد یک شهر تجاری مجازی دیده شده که میزبان صد هزار شرکت باشد یا پروژه Neom عربستان سعودی (پروژه عظیم ترکیبی منطقه آزاد در شمال غربی این کشور) مرزهای حاکمیت ملی را با آرزوی درهم‌آمیختن سرزمین‌های نزدیک به مصر و اردن گسترش داده است. همچنین سیاست‌گذاران سعودی احتمالا برای پیشبرد اهداف خود در این کشورها، مناطق آزادی را در امتداد مرزهای عربستان با یمن و عراق نیز پیشنهاد کرده‌اند. سازمان مناطق آزاد قطر نیز قصد دارد امکانات و زیرساخت‌های بسیار پیشرفته‌ای را در کنار بندر حماد (Hamad) و فرودگاه بین‌المللی حماد ایجاد کند، در حالی که از آن طرف مناطق آزاد عمانی گویا به دنبال رشد در مناطق توسعه‌نیافته کشور خود هستند.جالب اینکه در برخی از کشورها گاهی اوقات توسعه مناطق آزاد با مخالفت‌های داخلی روبه‌رو می‌شود، برای نمونه در کویت برخی از سیاست‌گذاران بلندپایه کویتی مخالف یک منطقه اقتصادی برنامه‌ریزی‌شده در پروژه عظیم شهر ابریشم (Silk City) هستند زیرا معتقدند می‌تواند اثرات تجاری و حقوقی نامطلوبی داشته باشد، از جمله حذف تجار و شرکت‌های داخلی یا مجازشدن مصرف الکل با حضور خارجی‌ها. ولی اقتصاددانان کویتی معتقدند ایجاد یک منطقه اقتصادی در این نقطه، یک انتخاب آینده‌نگرانه برای تقویت روابط کویت با شمال خلیج فارس، آسیای میانه و اروپاست.در نهایت مناطق آزاد به دلیل انعطاف‌پذیری، ابزار جذاب توسعه اقتصادی هستند و حتی پیش‌بینی می‌شود با تغییر در سیاست آمریکا و روی‌کارآمدن دولت بایدن احتمالا برای مناطق آزاد ایران شرایط تعامل بیشتر با جامعه جهانی به وجود خواهد آمد، از طرفی مناطق آزاد خلیج فارس به ویژه دوبی از اولین ذی‌نفعان این فضای جدید اقتصادی خواهند بود. حتی می‌توان ادعا کرد مناطق آزاد آینده، ممکن است در سال‌های آتی، ارتباطات جهانی جدید و شگفت‌انگیزی ایجاد کنند.

***رابرت موگیلنیکی (ROBERT MOGIELNICKI) محقق مؤسسه کشورهای عربی خلیج فارس در واشنگتن است.**

خبر

زنگنه: زود است درباره بازگشت ایران به بازار نفت صحبت کنیم

● وزیر نفت در پاسخ به این پرسش که آیا ایران آماده بازگشت به بازار نفت است، گفت: زود است دراین‌باره صحبت کنیم.به گزارش تسنیم، بیژن زنگنه یکشنبه‌شب در بدو ورود به مسکو درباره سفر خود به روسیه گفت: ما در این سفر دیدارهایی با مقام‌های دولتی روسیه و همچنین شرکت‌های نفتی این کشور خواهیم داشت؛ اما مهم‌ترین بحث ما بررسی آخرین تحولات بازار جهانی نفت است که در وضع حساسی قرار دارد.او یادآوری کرد: روسیه چند سالی است به همراه اعضای سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و دیگر متحدان، نقش بسیار سازنده و مؤثری را در اوپک‌پلاس ایفا می‌کند.وزیر نفت گفت‌وگو درباره روابط دوجانبه تهران و مسکو را محور دیگر این سفر دوروزه عنوان کرد و درباره دیدار اخیر الکساندر نواک، معاون نخست‌وزیر روسیه و شاهزاده عبدالعزیز بن سلمان، وزیر انرژی عربستان، اظهار کرد: رایزنی بین اعضای اوپک و متحدانش همیشه مؤثر بوده است. همان‌گونه که گفتم، روسیه نقش خوبی دراین‌میان ایفا کرده است.زنگنه در پاسخ به این پرسش که آیا ایران آماده بازگشت به بازار نفت است، هم اظهار کرد: زود است دراین‌باره صحبت کنیم.اعضای ائتلاف اوپک‌پلاس به‌تازگی تصمیم گرفتند توافق کاهش تولید نفت خود را در ماه ژانویه سال ۲۰۲۱ میلادی روزانه ۵۰۰ هزار بشکه تسهیل کنند و برای بررسی تعدیل بیشتر در ماه‌های آینده نشست‌های ماهانه داشته باشند.براساس‌این کاهش تولید روزانه تولیدکنندگان عضو ائتلاف اوپک‌پلاس از رقم هفت‌میلیون‌و ۷۰۰ هزار بشکه در ماه ژانویه ۲۰۲۱ با افزایش روزانه ۵۰۰ هزار بشکه‌ای در ژانویه ۲۰۲۱ به هفت‌میلیون‌و ۲۰۰ هزار بشکه در روز می‌رسد.کشورهای ایران، لیبی و ونزوئلا نیز براساس این توافق از کاهش تولید معاف شدند.

مشکلی در تأمین سیب و پرتقال شب عید نداریم

● مدیرعامل اتحادیه باغداران کشور با بیان اینکه سالانه ۲۰ میلیون تُن محصولات باغی در کشور تولید می‌شود، گفت: هیچ مشکلی در تأمین سیب، پرتقال و سایر محصولات باغی تا پایان سال و شب عید نداریم.محمدعلی مصطفی‌لو در گفت‌وگو با ایسنا با بیان اینکه امسال تولید خوبی در محصولات باغی داریم، گفت: تولید مرکبات در مقایسه با سال گذشته ۱۰ تا ۱۵ درصد کاهش یافته است؛ اما از نظر یکنواختی و سایز مرکبات محصولات خوبی تولید شده است. همچنین به جز سیب دماوند که ابتدای فصل اندکی دچار سرمازدگی شد، دیگر باغات سیب در استان‌های آذربایجان شرقی و غربی و اصفهان مشکلی نداشتند؛ بنابراین هیچ‌گونه نگرانی از نظر تأمین محصولات باغی تا پایان سال و شب عید نداریم. او با بیان اینکه با مازاد محصولات باغی در کشور مواجهیم، گفت: بخشی از این محصولات از طرف بخش خصوصی و تشکل‌ها صادر می‌شود و بخشی نیز باید از سوی صنایع تبدیلی استفاده شود.مدیرعامل اتحادیه باغداران کشور اضافه کرد: سالانه ۲۰ میلیون تُن محصولات باغی در کشور تولید می‌شود. این در حالی است که مصرف کشور به حدود چهار میلیون تُن هم نمی‌رسد؛ بنابراین توسعه صنایع تبدیلی ازجمله اقداماتی است که باید در دستور کار قرار گیرد. او با بیان اینکه اتحادیه سراسری باغداران کشور حدود ۱۰ تا ۱۵ سال سابقه دارد و با توجه به نیاز کشور و تولید محصولات متنوع در کشور این نیاز ایجاد شد که این اتحادیه ملی تشکیل شود، گفت: با توجه به اینکه سطوح زیرکشت، باغات و کشت در اراضی شیب‌دار روزبه‌روز بیشتر می‌شود؛ بنابراین نیاز است تشکل‌های استانی تشکیل شود و خدمات لازم به باغداران ارائه شود. مصطفی‌لو تصریح کرد: قصد داریم با توسعه تعاونی‌ها باغبانی، تشکل‌های شهرستانی و استانی، اقداماتی مانند خرید محصولات، فراوری، نهال‌کاری، پیوند، تعویض نهال، جایگزینی ارقام کم‌بازده به پربازده و صادرات را با کمک باغداران انجام دهیم و نهاده‌های باغبانی را با قیمت مناسب در اختیارشان قرار دهیم.

شرکت شهرکهای صنعتی استان مرکزی

«آگهی فراخوان مناقصه عمومی»

نوبت دوم

شرکت شهرکهای صنعتی استان مرکزی در نظر دارد مناقصه عمومی به شماره (۲۰۹۹۰۰۱۰۷۲۰۰۰۰۵۹) و (۲۰۹۹۰۰۱۰۷۲۰۰۰۰۶۰) و (۲۰۹۹۰۰۱۰۷۲۰۰۰۰۶۱) و (۲۰۹۹۰۰۱۰۷۲۰۰۰۰۶۲) را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید.کلیه مراحل برگزاری مناقصه ازدریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

ردیف	موضوع	نوع برگزاری	مبلغ برآورد(ریال)	مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار(ریال)	رتبه	مدت (ماه)
۱	عملیات خاکی و بسترسازی در شهرک صنعتی ساوه	دو مرحله ای	۲۵/۳۶۶/۳۷۴/۲۲۰	۱/۲۷۰/۰۰۰/۰۰۰	راه و ترابری	۷
۲	محوطه سازی و اصلاح و بازسازی ساختمان اداری شهرک صنعتی ساوه	یک مرحله ای با ارزیابی کیفی	۱۰/۳۹۰/۸۳۳/۲۰۸	۵۲۰/۰۰۰/۰۰۰	ابنیه	۷
۳	احداث مخزن ۱۰۰ متر مکعبی و ایستگاه پمپاژ در ناحیه صنعتی شهید سعیدی	یک مرحله ای	۴/۷۸۳/۱۵۲/۳۳۵	۲۴۰/۰۰۰/۰۰۰	ابنیه	۳
۴	احداث کانال هدایت آب های سطحی و عبور عرضیّ لکه گیری و ترمیم آسفالت	دو مرحله ای	۴۷/۵۰۳/۵۴۲/۱۵۱	۲/۳۸۰/۰۰۰/۰۰۰	راه و ترابری	۸

نوع تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: به صورت ضمانتنامه بانکی معتبر یا اوراق مشارکت و یا واریز نقدی به